

FAQ: Geen klimaatgeld voor ExxonMobil

In het kader van welke steunregeling krijgt ExxonMobil klimaatgeld?

De 'energiesteun' of vergoeding voor indirecte emissiekosten is staatssteun die geregeld is binnen het Europese klimaatbeleid. Grootverbruikers van elektriciteit, zoals ExxonMobil, krijgen een vergoeding als compensatie voor de CO₂-kost die in de elektriciteitsprijs is doorgerekend. De idee is dat ze zonder die vergoeding hun productie naar het buitenland zouden verplaatsen.

Waarom is de energiesteun omstreden?

Zowel de reden waarvoor de steun wordt toegekend als de hoogte van de steun is omstreden. Allereerst is de CO₂-kost al jaren erg laag: 5 euro/ton CO₂. Het is niet zeker of elektriciteitsproducenten die doorrekenen aan de afnemende grootverbruikers. Ten tweede is het niet zeker of die grootverbruikers op basis van dat kleine kostenverschil bepaalde productiebeslissingen nemen of naar het buitenland zouden trekken. De berekening gebeurt zo soepel dat de overheid bijna 4 keer de CO₂-kost vergoed die is doorgerekend in de gemiddelde elektriciteitsproductie in België.

Om die drie redenen is de steun volgens vele analisten en wetenschappers vaak niet gerechtvaardigd. Door de compensatieregeling vervalt de stimulus voor energie-intensieve bedrijven om te kiezen voor groene stroom of energiebesparing.

Waarom is de energiesteun bijna 4 keer te hoog?

De steun voor indirecte emissiekosten wordt berekend aan de hand van volgende formule:

$$\text{steunintensiteit} * \text{CO}_2\text{-emissiefactor} * \text{prijs per ton CO}_2 * \text{productspecifieke efficiëntiebenchmark voor elektriciteitsverbruik} * \text{elektriciteitsgebruik}$$

Het is met deze CO₂-emissiefactor dat de Vlaamse overheid goochelt. De CO₂-inhoud van de Belgische elektriciteitsproductie ligt volgens cijfers van het Internationaal Energie Agentschap op 0,21 ton per MWh. De steun mag van Europa echter berekend worden met een emissiefactor van 0,76 ton per MWh. Dat is bijna 4 keer hoger.

Geven alle landen in de EU klimaatgeld voor het elektriciteitsverbruik van de industrie?

In Europa zijn er maar een aantal landen die klimaatgeld gebruiken om de elektriciteitskosten van grootverbruikers te vergoeden. Van al die landen treedt Vlaanderen het meest gul op. Daarmee pakt de Vlaamse administratie (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie) ook uit in een presentatie aan de betrokken bedrijven. De administratie schrijft letterlijk dat er in andere lidstaten meer beperkingen zijn.

Wat moet er dan gebeuren?

BBL vraagt de Vlaamse overheid deze subsidie aan ExxonMobil meteen stop te zetten en het klimaatgeld beter te besteden. Het geld kan veel beter gebruikt worden om ondernemingen en gezinnen te ondersteunen die inzetten op klimaatneutrale productietechnieken, energiezuinige gebouwen of hernieuwbare energie.

Is het niet beter dat de regeling op Europees niveau wordt aangepast?

De regeling voor indirecte emissiekosten is een onderdeel van de wetgeving rond het Europees emissiehandelssysteem (ETS). De volgende handelsfase start vanaf 2021 en de wetgeving voor die fase wordt op dit moment herzien. Op 15 februari vindt een stemming plaats in het Europees Parlement. Op 28 februari komen de lidstaten samen om dit dossier te bespreken. Het is dus hét moment om de regels aan te passen.

BBL vraagt Vlaamse beleidsmakers om op Europees niveau deze regeling af te schaffen. Zolang de CO₂-kost laag is en het niet zeker is of elektriciteitsbedrijven de kost doorrekenen en 4 keer te veel wordt terugbetaald, is de compensatieregeling weggesmeten geld. Als de Vlaamse overheid toch opteert om de compensatie toe te kennen, moet ze op z'n minst overeenstemmen met een reële en bewezen CO₂-kost.